

Oblastní odbor SRS
Zemědělská 1 a
613 00, Brno

Brno 30.5.2011
čj. **SRS 038094/2011**

Zpráva č. 9 oblastního odboru BRNO o výskytu škodlivých organismů a poruch za období od 23.5.– 29.5.2011

1. Počasí

Celý sledovaný týden převládalo slunečné, letní počasí s denními teplotami od 22 °C do 29 °C. Teplota v noci se pohybovala v rozmezí 6 °C až 12 °C. Koncem sledovaného období, především v pátek a v sobotu došlo k ochlazení a vyskytly se tolik očekávané dešťové přeháňky a bouřky v úhrnu 30 - 40 mm.

2. Výskyt škodlivých organismů a poruch

Z důvodu sucha dochází k zasychání porostů jarních obilovin v sušších lokalitách a na písčitých půdách. Po intenzivních bouřkách, provázených silným větrem jsou místy polehlé porosty obilovin. Probíhá chemická ochrana proti původcům klasových chorob v ozimých obilninách. Preventivně jsou před květem ošetřovány vinice proti plísni révy a padlí révy. V pravidelných sledech probíhají chemické zásahy proti strupovitosti a padlí v jádrovinách.

OBILNINY

PŠENICE OZIMÁ (RF 49 - 69 BBCH)

Laboratorně byl potvrzen první výskyt **virové zakrslosti pšenice (Wheat dwarf virus)** v okrese Břeclav (Valtice), intenzita výskytu odhadnuta na střední.

První výskyt **světle hnědé skvrnitosti pšenice (Pyrenophora tritici-repentis)** na listech byl objeven na okrese Brno-venkov (Smolín, 25.5.).

První výskyt larev **kyjatky osenní (Sitobion avenue)** v klasech byl zjištěn v okresech Uherské Hradiště (Věsky, Nedakonice, 23.5.) a Břeclav (Horní Bojanovice, 27.5.).

První výskyt housenek **obaleče obilního (Cnephasia pumicana)** v klasech byl zaznamenán v okresech Znojmo (Dyje, 24.5.) a Břeclav (Horní Bojanovice, 27.5.).

Pozorování se provádí v okrajovém, 50m pásu v blízkosti dřevin. Ve fázi sloupkování se sledují miny na listech, kontroluje se 100 odnoží (10míst x10 odnoží). Ve fázi mléčné zralosti se sledují housenky, kontroluje se 100 klasů (10míst x10 klasů).

K cílenému ošetření není registrován žádný přípravek.

První výskyt min **vrtalky pšeničné (Phytobia lateralis)** na listech byl zjištěn v okresech Brno-venkov (Smolín, 25.5.), Znojmo (Dyje, 24.5.) a Břeclav (Horní Bojanovice, Němčičky, 26.5.).

První výskyt imag **plodomorky pšeničné (Contarinia tritici)** a **plodomorky plevové (Sitodiplosis mosellana)** byl zaznamenán na okrese Břeclav (Horní Bojanovice, 27.5.).

Imaga se pozorují na konci metání u 50-ti klasů na hlavním stéble (5 míst x 10 klasů). Larvy se pozorují po odkvětu a dále v období mléčné zralosti na 30-ti klasech.

Proti plodomorce pšeničné se porosty ošetřují v době, kdy je asi 40% klasů z boku patrných a jestliže se vyskytuje alespoň jedna samička v průměru na klas. Proti plodomorce plevové se ošetří porosty v době, kdy je 80% klasů z obou stran volných, pokud se vyskytuje průměrně 0,33 a více samic na klas.

PŠENICE JARNÍ (RF 37 – 49 BBCH)

První výskyt larev kyjatky osenní (*Sitobion avenae*) na praporcových listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Ostrožská Nová Ves, 23.5.).

JEČMEN OZIMÝ (RF 61 - 71 BBCH)

Slabá intenzita výskytu spály ječmene (*Rhynchosporium secalis*) byla zaznamenána v okrese Břeclav (Hustopeče, Horní Bojanovice, 27.5.).

Pozorování spály ječmene se provádí od vytvoření 2. kolénka do začátku metání (32-51 BBCH) a ve fázi 71 BBCH. Kontroluje se 20 rostlin (odnoží) při úhlopříčném průchodu porostem (10 míst x 2 rostliny). Z každé rostliny se vybere jedna průměrně vzrostlá odnož. Ve fázi 32-37 BBCH se hodnotí příznaky napadení na 4. listu shora, ve fázi 39-51 BBCH na 3. listu shora.

Ošetří se porosty, u nichž je ve fázi 32-51 BBCH napadeno 50 a více % listů.

První výskyt imag i larev kyjatky osenní (*Sitobion avenae*) v klasech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Havříce, 23.5.).

Lokálně střední výskyty housenek obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*) na listech byl zaznamenán v okrese Břeclav (Horní Bojanovice, 27.5.), první výskyt v klasech byl zjištěn na okresech Znojmo (Velký Karlov, 24.5.), Brno –venkov (Žabčice, 25.5.) a Břeclav (Horní Bojanovice, 27.5.)

První výskyt min vrtalky ječné (*Agromyza megalopsis*) na listech byl zjištěn na okresech Brno-venkov (Žabčice, 25.5.) a Znojmo (Velký Karlov, 24.5.).

JEČMEN JARNÍ (RF 37-59 BBCH)

První výskyt housenek obaleče obilního (*Cnephasia pumicana*) v klasech byl zaznamenán na okrese Znojmo (Tasovice, 23.5.).

První výskyt larev kyjatky osenní (*Sitobion avenae*) na praporcových listech byl zjištěn v okrese Uherské Hradiště (Ostrožská Nová Ves, Polešovice, 23.5.).

Lokálně střední výskyt larev kohoutka černého (*Oulema lichenis*) a kohoutka modrého (*Oulema melanopus*) byl pozorován v okrese Břeclav (Němčičky, Bulhary 27.5.). Pozorování vajíček a larev se provádí ve fázi 32-37 BBCH. Pokud je vylíhlých larev méně než 50%, pozorování se opakuje po týdnu do doby, než se zjistí 50% vylíhlých larev.

Přímá ochrana spočívá v použití přípravků na ochranu rostlin na základě monitorování škůdce smýkáním a vizuálním pozorováním výskytu vajíček a larev. V případě středního výskytu (od 0,3 do 0,7 dospělů na 1 smyk) lze očekávat, že za příznivých podmínek může výskyt vajíček a larev překročit ekonomický práh škodlivosti, který nastává při výskytu 0,6 a více vajíček a larev na jednu odnož. Chemické ošetření se provádí v době, kdy je z vajíček vylíhlých více jak 50 % larev.

OLEJNINY

ŘEPKA OZIMÁ (RF 69 - 75 BBCH)

Lokálně silný výskyt larev bejlomorky kapustové (*Dasyneura brassicae*) v šešulích byl objeven v okrese Břeclav (Lanžhot, Němčičky, 27.5.), lokálně střední výskyt larev zaznamenán v okrese Brno-venkov (Drásov, 24.5.).

Výskyt dospělců na rostlinách se pozoruje 2x týdně od začátku květu do konce květu na 50-ti rostlinách.

Kritické číslo je 1 samička na 4 rostliny. Ošetření insekticidy, v době, kdy jsou již vylíhlé larvy šešulových škůdců, je neúčinné!

Střední výskyt imag **krytonosce šešulového (*Ceutorhynchus obstrictus*)** byl zjištěn v okrese Brno –venkov (Drásov, 24.5.).

HOŘČICE BÍLÁ (RF 50 - 55 BBCH)

V květenství byl zjištěn první výskyt imag **blýskáčka řepkového (*Meligethes aeneus*)** ve střední intenzitě výskytu v okrese Břeclav (Němčičky, 27.5.).

MÁK SETÝ (RF 40-41 BBCH)

První výskyt **plísňě máku (*Peronospora arborescens*)** na listech byl zaznamenán v okrese Znojmo (Božice, 27.5.).

První výskyt okřídlených dospělců a nymf **mšice makové (*Aphis fabae*)** byl objeven na okrese Brno-venkov (Žabčice, 25.5.).

SLUNEČNICE (RF 12-14 BBCH)

Střední až silné zaplevelení **pcháčem rolním (*Cirsium arvense*)**, **merlíky (*Chenopodium* sp.)**, **svízelem (*Galium* sp.)**, **pýrem plazivým (*Agropyrum repens*)** a **ježatkou kuří nohou (*Echinochloa crus-galli*)** je hlášeno z okresu Břeclav (Horní Bojanovice).

OKOPANINY

BRAMBOR (RF 44 - 51 BBCH)

Další první výskyty larev **mandelinky bramborové (*Leptinotarsa decemlineata*)** byly zaznamenány v okrese Břeclav (Hustopeče, Moravský Žižkov, Podivín).

Porost se prochází ve směru výsadby a zaznamenává se počet brouků. Počet a délka průchodů se stanoví tak, aby bylo prohlédnuto 0,1 ha, u ploch větších jak 10 ha 0,2 ha, přičemž je nutno porost projít nejméně 4x na různých místech tak, aby bylo podchyceno průměrné napadení.

Chemickou ochranu je třeba zahájit při výskytu 100 brouků, nebo 5000 larev na 1 ha.

CUKROVKA (RF 16-18 BBCH)

První výskyt larev **květilky řepné (*Pegomya hyoscyamin*)** byl zjištěn na listech v okrese Uherské Hradiště (Chylice, 23.5.).

OVOCNÉ DŘEVINY

Jádroviny

JABLOŇ (RF 71-73 BBCH)

První výskyt **strupovitosti jabloně (*Venturia inaequalis*)** na listech byl objeven v okresech Zlín (Žlutava, 24.5.) a Břeclav (Mikulov, 27.6.).

Silný výskyt náletu dospělců **obaleče jablečného (*Cydia pomonella*)** do feromonového lapače byl zjištěn v okrese Vsetín (Vsetín, Valašské Meziříčí, 23.5.), střední výskyt (Žlutava, 23.5.). Vrchol letové aktivity byl vyhodnocen v okresech Břeclav (Velké Bílovice 23.5.) a Znojmo (Citonice, 23.5.). Kladení vajíček bylo zaznamenáno na okrese Břeclav (Velké Bílovice, 24.5.).

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 10.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Signalizace nutnosti a doby ošetření závisí na volbě použitého přípravku. Ovicidy se používají ve dvou až třítydenních intervalech po ukončení květu jabloní, jakmile se zjistí ve feromonových lapačích úlovek 10 a více motýlků na lapák za 3-4 dny. Potřeba ošetření larvicidy se určuje kontrolami kladení škůdce, vizuálními prohlídkami 100 náhodně vybraných plodů. Práh hospodářské škodlivosti jsou 2 vajíčka na 100 náhodně zvolených plodů a k nim přilehlých listů.

První vrchol letové aktivity dospělců obaleče jabloňového (*Hedya nubiferana*) se střední intenzitou náletu do feromonového lapáku byl zaznamenán v okrese Znojmo (Citonice, 23.5.).

První výskyt imag obaleče zimolezového (*Adoxophyes orana*) byl zjištěn na okrese Břeclav (Velké Němčice, 19.5.).

Základem ochrany je jedno ošetření proti první generaci škůdce. K monitorování náletu se používají feromonové lapáky vyvěšené od 10. května a kontrolované 2x týdně. Ovicidní ošetření je nutné provést ihned při zjištění úlovku nejméně 10 motýlků/ lapák/1-4 ha za 3-4 dny. Larvicidní ošetření se provádí při zjištění SET 2.100 HS od doby úlovku nejméně 10 motýlků na lapák/1-4 ha za 3-4 dny. V případě potřeby je možné provést preventivní ovicidní ošetření v době zvýšeného úlovku motýlků, nebo preventivní larvicidní ošetření při zjištění SET 2.100 HS od doby zvýšeného úlovku v lapácích.

HRUŠEŇ (RF 72-73 BBCH)

Lokálně střední výskyt mery skvrnitě (*Psylla pyri*) na letorostech byl objeven na okrese Kroměříž (Holešov).

Potřeba ošetření proti vajíčkům a nymfám 1. a 2. generace nastává při nálezu nejméně 10-ti vajíček a nymf na 100 listů a plodů, nebo 5-ti dospělců na 25 sklepů na začátku kladení vajíček.

Ohniskový výskyt hálčivce hrušňového (*Epitrimerus pyri*) na listech byl objeven na okrese Kroměříž (Holešov).

Peckoviny

SLIVŮŇ (RF 73 BBCH)

První příznaky virových neštovic slivoně (*Plum pox virus*) byly zjištěny na listech v okrese Kroměříž (Holešov).

První výskyt hálek na listech, způsobených vlnovníkem trnkovým (*Eriophyes similis*) byl zaznamenán v okrese Zlín (Spytihněv, 24.5.).

Lokálně střední výskyt housenic pilatky žluté (*Hoplocampa flava*) a pilatky švestkové (*Hoplocampa minuta*) byl zjištěn na okrese Kroměříž (Holešov).

Střední výskyt imag obaleče švestkového (*Cydia funebrana*) ve feromonovém lapači byl zaznamenán v okrese Zlín (Žlutava, 23.5.). Dne 16.5. byl na stejné lokalitě vyhodnocen vrchol letové aktivity dospělců.

Sledování letu imag do feromonových lapáků se provádí 2x týdně od 1.5. do 15.9. a jednorázově se před sklizní zjišťuje počet napadených plodů.

Imaga létají ve dvou vlnách. Proti první generaci je třeba zasahovat jen v případě nízké násady plodů. Proti druhé generaci se doporučuje aplikovat registrované insekticidy za týden po vrcholu letu samců do feromonových lapáků, nebo při zjištění dvou a více vajíček na 100 náhodně odebraných plodech.

BROSKVOŇ (RF 73 BBCH)

Ohniskový silný výskyt kadeřavosti broskvoně (*Taphrina deformans*) na letorostech byl zaznamenán v okrese Uherské Hradiště (Zlechov, 24.5.).

VIŠEŇ (RF 75 BBCH)

První výskyt dospělců virtule třešňové (*Rhagoletis cerasi*) na žlutých lepoých deskách byl zaznamenán na okrese Uherské Hradiště (Buchlovice, 24.5.).

Potřebu chemické ochrany určujeme A) podle denních úlovků imag na žlutých lepoých deskách (práh škodlivosti je 0,5 jedinců/lapák při slabé násadě, 1,0 jedinců/lapák při střední násadě a 1,5 jedinců/lapák při vysoké násadě. B) kontrolou síly kladení škůdce. Odebíráme a kontrolujeme 100 plodů. Práh škodlivosti je 1% napadených plodů.

RÉVA VINNÁ (RF 53-57)

Plíseň révy (*Plasmopara viticola*)

Teplotní suma pro zralost oospor ($SET_{8,0} = 170 DS$) byla splněna ve vinařských všech oblastech Moravy. Od počátku zralosti oospor může docházet při splnění podmínek pro

primární infekci (vydatný déšť, min. 10 mm dešťových srážek za 24 hod, průměrná denní teplota 13 °C a více, min. teplota 8 °C a více) k prvním primárním infekcím. Předpokladem prvních infekcí jsou opakované dešťové srážky, které zajistí dlouhodobé ovlhčení listů a průběžné klíčení oospor a iniciují přesun zoospor na vnímavé části keřů a vhodná teplota. Zahájení ošetřování by mělo být usměrněno podle některé z metod krátkodobé prognózy např. SHMÚ (dle Šteberly), s přihlédnutím k průběhu splnění podmínek pro primární infekce, případně při zjištění prvních primárních výskytů choroby na dané lokalitě (inkubační doba je při teplotě 14 °C 10 dnů, při teplotě 18 °C 16 dnů).

Padlí révy (*Uncinula necator*)

Preventivní ošetření je třeba zahájit, pokud jsou vhodné podmínky pro šíření onemocnění (několik za sebou následujících dnů s teplotou 21-30°C po dobu nejméně 6 hodin).

Vrchol náletu dospělců **obaleče mramorovaného (*Lobesia botrana*)** a **obalečika jednopásého (*Eupoecilia ambiguella*)** do feromonových lapáčů na okrese Břeclav byl zaznamenán 12.5. (Němčičky).

Sledování letu imag do feromonových lapáčů se provádí 2x týdně od 20.4. do ukončení letu 2. Generace (zpravidla do 15.8.).

Ošetření je třeba zahájit 7-8 dní po vrcholu letu 1. nebo 2. generace. Proti 1. generaci se ošetřuje jen při malé násadě květenství, nebo při mimořádně silném výskytu motýlů ve feromonovém lapači. Ošetření proti 2. generaci je účelné pokud se ve feromonovém lapači zjistí při 2 až 3 denním intervalu 8-10 dospělců v průměru na jeden lapač. Trvá-li let motýlů delší dobu, je možné ošetření zopakovat s přihlédnutím k délce doby účinnosti použitého insekticidu.

SVĚTELNÝ LAPAČ

Můra kapustová (*Lacanobia oleracea*) – první výskyt imag zjištěn v okrese Znojmo (Oblekovic, 21.5.)

Za oblastní odbor Brno zpracovala: Ing. Eliška Kopřivová